

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015		П-04.00-04.04- 256.00.1/ДФ-01- 2024
	Випуск 1	Змін 0	Екземпляр № 1 Арк 10 / 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Державного університету
«Житомирська політехніка»

Віктор Є. В. ДОКИМОВ

«26» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА
додаткового фахового іспиту
для здобуття освітньо-наукового ступеня «доктор філософії»
за спеціальністю 256 «Національна безпека
(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»

Контрольний примірник

Врахований примірник

Ухвалено

на засіданні приймальної комісії
«26» квітня 2024 р.,

протокол № 4

Відповідальний секретар
приймальної комісії

 Анатолій ДИКИЙ

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-04.00-04.04- 256.00.1/ДФ-01- 2024
	<i>Витуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр №1</i>	<i>Арк 10 / 2</i>

Структура
екзаменаційного білету до додаткового вступного іспиту
до аспірантури із спеціальності 256 «Національна безпека
(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»

Додатковий фаховий іспит для конкурсного відбору осіб до аспірантури за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» проводиться у формі усного іспиту.

Для вступу до аспірантури білет для проведення фахового іспиту складається з 3 питань:

- перше питання оцінюється за правильну відповідь максимально 50 балів;
- друге питання оцінюється за правильну відповідь максимально 50 балів;
- третє питання оцінюється за правильну відповідь максимально 100 балів;

Результати вступного іспиту із спеціальності оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-04.00-04.04-256.00.1/ДФ-01-2024
	Випуск I	Змін 0	Екземпляр № 1	Арк 10 / 3

Питання додаткового вступного іспиту

I-II рівень

1. Визначте основні загрози воєнній безпеці на сучасному етапі розвитку України.
2. Внутрішні та зовнішні загрози національній безпеці України.
3. Вплив на державну політику у сферах національної безпеки і оборони інститутів громадянського суспільства.
4. Мета, функції, принципи та завдання державного управління національною безпекою
5. Етапи стратегічного планування забезпечення національної безпеки.
6. Класифікація війн.
7. Ознаки тероризму як злочинного діяння. Функції, види і форми тероризму
8. Мета завдання і функції системи забезпечення національної безпеки України.
9. Мета підготовки Стратегічного оборонного бюлетеня.
10. Мета та завдання системи забезпечення інформаційної безпеки.
11. Мета та принципи державної політики у сферах національної безпеки і оборони України.
12. Мета, цілі та особливості сучасних воєнних конфліктів.
13. Наведіть приклади впливу національних інтересів на формування та функціонування механізмів забезпечення національної безпеки.
14. Назвіть особливості управління національною безпекою в умовах геополітичних трансформацій
15. Окресліть місце та роль України в структурах міжнародної безпеки в контексті змін безпекових парадигм.
16. Окресліть перспективи розвитку бенчмаркінгу національної безпеки.
17. Окресліть складові елементи системи воєнної безпеки.
18. Окресліть сучасний стан воєнної безпеки України.
19. Окресліть чинники, що впливають на ступінь воєнної безпеки.
20. Основні етапи стратегічного планування забезпечення національної безпеки.
21. Основні загрози національній безпеці в інформаційній сфері на сучасному етапі розвитку України.
22. Основні положення Закону України "Про національну безпеку України".
23. Основні функції оборонного планування.
24. Основні чинники, які зумовлюють особливості державної політики у сферах національної безпеки і оборони України.
25. Особливості управління сектором національної безпеки в Україні.
26. Підходи до формування Концепції національної безпеки.
27. Поняття нормативно-правового забезпечення національної безпеки.
28. Поняття та види загроз національній безпеці України в екологічній сфері.
29. Поняття та зміст бенчмаркінгу національної безпеки.
30. Поняття та зміст воєнної небезпеки, її відмінність від воєнної загрози.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-04.00-04.04- 256.00.1/ДФ-01- 2024
	Випуск I	Змін 0	Екземпляр №1	Арк 10 / 4

31. Поняття та зміст екологічної безпеки.
32. Поняття та зміст виробничої безпеки.
33. Поняття та зміст кібербезпеки.
34. Поняття та зміст інформаційної безпеки.
35. Поняття та зміст системи забезпечення національної безпеки України.
36. Поняття та зміст системи управління національною безпекою.
37. Поняття та основні складові геополітичної безпеки.
38. Порівняйте зміст поняття “національна безпека” в нормативно-правових документах України впродовж років її незалежності
39. Порівняйте зміст поняття “національні інтереси” в нормативно-правових документах України впродовж років її незалежності
40. Правові основи стратегічного прогнозування політики національної безпеки в Україні.
41. Принципи побудови та функціонування системи забезпечення національної безпеки України.
42. Пріоритетні напрями забезпечення екологічної безпеки.
43. Розкрийте зміст періодизації парадигм національної безпеки.
44. Розкрийте зміст співвідношення концепції національного інтересу і концепції глобалістики.
45. Сили та засоби забезпечення національної безпеки України.
46. Система забезпечення геополітичної безпеки.
47. Структура системи забезпечення національної безпеки України.
48. Сутність та зміст теорії національної безпеки.
49. Сучасні загрози геополітичній безпеці України.
50. Сучасні проблеми терорології в Україні та світі
51. Гендерна політика в системі національної безпеки України
52. Тероризм як глобальна загроза міжнародній і національній безпеці
53. Міжнародна система боротьби з фінансуванням тероризму.
54. Тіньова економіка як загроза національній безпеці держави
55. Державна політика євроінтеграції в економічній сфері України.
56. Охарактеризуйте Стратегію національної безпеки України
57. Охарактеризуйте Военну доктрину України
58. Система демократичного цивільного контролю за сектором безпеки в Україні.
59. Фінансовий моніторинг в забезпеченні національної безпеки та протидії фінансування тероризму. Система та суб'єкти фінансового моніторингу
60. Національні інтереси, виклики та загрози економічній безпеці України.
61. Складові економічної безпеки держави
62. Концепція економічної безпеки держави та її особливості в умовах глобальних безпекових викликів.
63. Методологія оцінки рівня національної безпеки держави.
64. Аналітична розвідка
65. Поняття та комплексна оцінка стану енергетичної безпеки України.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-04.00-04.04- 256.00.1/ДФ-01- 2024
	Випуск 1	Змін 0	Екземпляр № 1	Арк 10 / 5

66. Поняття та комплексна оцінка стану продовольчої безпеки України

67. Взаємозв'язок та відмінності Стратегії національної безпеки та Военної доктрини держави.

68. Міжнародні операції з підтримання миру та безпеки.

69. Сутність та загальні особливості інформаційно-психологічних операцій.

70. Зміст та функції діяльності Служби безпеки України.

71. Обмеження прав та свобод громадян України в умовах воєнного стану.

72. Історія створення НАТО. Роль НАТО в сфері міжнародної безпеки

73. Міжнародна безпека в контексті захисту прав людини.

III рівень

74. Актуальні шляхи підвищення можливостей щодо забезпечення воєнної безпеки України в сучасних умовах.

75. Визначення пріоритетності цілей стратегії національної безпеки та ймовірності їх досягнення (крізь призму можливостей та загроз).

76. Дайте загальну характеристику впливу воєнно-політичних конфліктів на національну безпеку та опишіть їх структурні елементи

77. Дайте загальну характеристику технологіям дестабілізації в державі як інструменту створення передумов для збройного конфлікту

78. Дайте характеристику воєнним відносинам у контексті геополітичної парадигми

79. Дайте характеристику динаміки частоти воєн. Які демографічні втрати крізь призму воєнної глобалізації?

80. Методи розробки стратегічних прогнозів в інтересах національної безпеки.

81. Наведіть приклади впливу глобальних проблем безпеки на формування та функціонування механізмів забезпечення національної безпеки.

82. Які чинники зумовлюють загрозу застосування ядерної зброї?

83. Розкрийте зміст ідей Г.Гегеля щодо проблем політики, війни та миру

84. Розкрийте зміст ідей І.Канта, щодо проблем політики, війни та миру

85. Розкрийте зміст ідей К.Клаузевіца щодо проблем політики, війни та миру

86. Розкрийте зміст ідей Н. Макіавеллі щодо проблем політики, війни та миру

87. Розкрийте зміст ідей Т. Гоббса щодо проблем політики, війни та миру

88. Які особливості гібридних та мережевих війн?

89. Які фактори свідчать про доцільність зміни сучасної парадигми міжнародних відносин?

90. Які чинники визначають життєвий потенціал державності, сутність проблеми щодо її захисту та шляхи її вирішення в сучасних умовах?

91. Які чинники визначають особливості державної політики у сферах національної безпеки і оборони України?

92. Які чинники зумовлюють взаємозалежність небезпек руйнації національних цінностей, культурного коду та державності?

93. Які чинники зумовлюють загрозу застосування біологічної зброї?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-04.00-04.04- 256.00.1/ДФ-01- 2024
	<i>Витуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 10 / 6</i>

94. Концептуальні можливості Збройних сил України щодо ведення війн шостого покоління.

95. Державна політика євроатлантичної інтеграції в сфері національної безпеки України.

96. Національна безпека у забезпеченні сталого розвитку держави

97. Іредентизм як виклик системі національної безпеки України

98. Розвиток концепції гібридної війни

99. Основні напрями воєнної політики України та військового будівництва

100. Державна політика євроатлантичної інтеграції в оборонній сфері України.

101. Євроінтеграційний та євроатлантичний вектор розвитку України: обрання та реалізація в контексті боротьби з фінансуванням тероризму та збройних конфліктів.

102. Окресліть механізми державного управління бюджетною безпекою.

103. Пропаганда як засіб інформаційно-психологічних операцій.

104. Прийоми дезінформування та маніпулятивного впливу, що застосовувались спецслужбами РФ для дискредитації влади України.

105. Міжнародна співпраця для боротьби з легалізацією доходів, здобутих у злочинний спосіб, фінансуванням тероризму, фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015		П-04.00-04.04- 256.00.1/ДФ-01- 2024
	Випуск I	Змін 0	Екземпляр №1 Арк 10 / 7

Рекомендована література

Основна література

1. Виклики національній безпеці у контексті формування нового світового порядку: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ "САК Лтд.", 2023. 103 с.
2. Данільян О.Г. Національна безпека України : навч. посібник / О.Г. Данільян, О.П. Дзьобань, М.І. Панов. Х. : ФОЛІО, 2002. 282 с.
3. Зовнішня політика та національна безпека : навч. посіб. / Г. П. Ситник, Д. В. Неліпа, М. Г. Орел; за ред. Г. П. Ситника. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2022. 208 с.
4. Ліпкан В.А. Національна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях / В.А. Ліпкан, О.С. Ліпкан. К. : Текст, 2008. 400 с.
5. Організаційно-правові засади забезпечення воєнної безпеки України: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ "САК Лтд.", 2023 112 с.
6. Основи теорії управління у сфері національної безпеки: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ "САК Лтд.", 2023. 174 с.
7. Ситник Г.П. Національна безпека України: теорія і практика : навч. Посібник / Г.П. Ситник, В.М. Олуйко, М.П. Вавринчук. К. : Кондор, 2007. 616 с.
8. Сучасні проблеми розвитку теорії національної безпеки: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ "САК Лтд.", 2023. 136 с.
9. Національна безпека в умовах інформаційних та гібридних війн. Київ : НАДУ, 2019. 380 с.

Допоміжна література

1. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ "САК Лтд.", 2023. 92 с.
2. Глобальна та національна безпека [текст]: підручник / [В.І.Абрамов, Г.П.Ситник, В.Ф.Смолянчук]; за заг. ред. Г.П.Ситника. – К.: НАДУ, 2016. 784с.
3. Грабчук І.Л. Розвиток міжнародної та національних систем фінансового моніторингу в протидії фінансуванню тероризму. Житомир: Бук-Друк. 2023. 292 с.
4. Грицишен Д.О. Державна політика в сфері запобігання та протидії економічній злочинності: монографія. Житомир: ЖДТУ. 2020. 300 с.
5. Дикий А.П. Державна політика запобігання та протидії економічній злочинності в системі гарантування економічної безпеки України: монографія. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2023. 428 с.
6. Загурська-Антонюк В.Ф. Державне управління національною безпекою в умовах геополітичних трансформацій [Текст]: монографія / В.Ф. Загурська-Антонюк. Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2020. 336 с.
7. Конкурентоспроможність держави та національна безпека: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ "САК Лтд.", 2023. 86 с.
8. Національна безпека в контексті європейської інтеграції України: підручник / Г. П. Ситник, М. Г. Орел; за ред. Г. П. Ситника. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 372 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-04.00-04.04-256.00.1/ДФ-01-2024
	Витуск I	Змін 0	Екземпляр №1	Арк 10 / 8

9. Основи стратегічного планування національної безпеки : навч. посіб. / Г. П. Ситник, М. Г. Орел ; за ред. Г. П. Ситника. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2022. 208 с.

10. Політико-правове забезпечення публічного управління у сфері національної безпеки: курс лекцій / Г.П. Ситник. К: ТОВ "САК Лтд.", 2023. 142 с.

11. Протидія фінансуванню тероризму в системі управління національною безпекою України: монографія / За загальною редакцією В.В. Євдокимова, Д.О. Грицишена. Житомир: Видавничий дім «Бук-друк», 2023. 232 с.

12. Публічне управління та адміністрування у сфері національної безпеки: (системні, політичні та економічні аспекти): словник-довідник / С.П.Завгородня, М.Г.Орел, Г.П.Ситник [уклад.] /за заг.ред. Д.В.Неліпи, Є.О.Романенка, Г.П.Ситника, Київ: Видавець Кравченко Я.О., 2020, 380 с.

13. Публічне управління у сфері національної безпеки : підручник / Г. П. Ситник, М. Г. Орел ; за ред. Г. П. Ситника. К. : ВПЦ "Київ-ський університет", 2022. 464 с.

14. Свірко С.В. Механізми державного управління бюджетною безпекою [Текст]: монографія / С.В. Свірко. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2021. 436 с

15. Сергієнко Л.В. Державна політика забезпечення безпеки урбанізованих територій: монографія. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “БукДрук”». 2022. 500 с

16. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник К.: НАДУ, 2012. 544 с.

17. Становлення і розвиток системи стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони України; за заг. ред. В. Г. Пилипчука: монографія – К. : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018. – 272 с.

18. Супрунова І.В. Державна політика у сфері детінізації національної економіки як структурної складової державної безпеки: монографія. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”». 2021. 340 с.

19. Філософія війни та миру: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ "САК Лтд.",2023. 118 с.

20. Шипілова Л.М. Стратегічне планування у сфері національної безпеки: курс лекцій / Л.М.Шипілова. К: ВПЦ "Київський університет", 2023. 143 с.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Закон України “Про боротьбу з тероризмом” № 638-IV від 20.03.2003 р. // [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.

3. Закон України “Про Збройні сили України” №1934-ХІІ від 06.12.1991 р. // [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>.

4. Закон України “Про оборону України” №1932-ХІІ від 06.12.1991 р. // [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>.

5. Закон України “Про оперативно-розшукову діяльність” №2135-ХІІ від

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-04.00-04.04-256.00.1/ДФ-01-2024
	Випуск I	Змін 0	Екземпляр № 1	Арк 10 / 9

18.02.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>

6. Закон України “Про Раду національної безпеки і оборони України” №183/98-ВР від 05.03.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80>

7. Закон України “Про службу безпеки України” №2229-ХІІ від 25.03.1992р.// URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>

8. Закон України «Про Державну прикордонну службу України» 3 квітня 2003 року № 661-IV від 03.04. 2003 р. Поточна редакція від 04.01.2019р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15>

9. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 №3612-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

10. Закон України «Про національну безпеку України» № 2469-VIII. Від 21.06.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

11. Закон України «Про Національну гвардію України» № 876-VII від 13 березня 2014 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18>

12. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 8.11.1990р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text.

13. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>.

14. Про затвердження Типологій легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: Наказ Міністерства фінансів України від 26.12.2011 р. № 264. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0264827-11#Text>.

15. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму: Закон України від 17 листопада 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-17#Text>

16. Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму: Закон України від 12 вересня 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/149-15#Text>.

17. Про Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF): Постанова Кабінету Міністрів України від 28.08.2001 р. № 1124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1124-2001-%D0%BF#Text>.

18. Про Стратегічний оборонний бюлетень України / Указ Президента України від 17 вересня 2021 року № 473/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473/2021#n17>

19. Про Стратегію воєнної безпеки України / Указ Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-04.00-04.04- 256.00.1/ДФ-01- 2024
	Витуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 10 / 10

20. Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року / Указ Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0048525-21#Text>

21. Про Стратегію кібербезпеки України / Указ Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>

22. Про Стратегію національної безпеки України / Указ Президента України від 17 вересня 2021 року № 473/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473/2021#n17>

23. Указ Президента України № 225/2019 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 травня 2019 року «Про організацію планування в секторі безпеки і оборони України». URL: <http://www.rnbo.gov.ua/documents/502.htm>

*Зав. кафедри
національної безпеки,
публічного управління та адміністрування
д.н.з держ.упр., д.е.н., професор*

С.В. Свірко